

ÖĞRETMENLERİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE YÖNELİK METAFORİK ALGILARI: DEPREM BÖLGESİ ÖRNEĞİ

Aykut Şabin¹ - Faik Şabin² - Fatih Boybey³

ÖZET

Beden eğitimi ve spor dersi bireylere fiziksel aktivite, spor ve sağlıklı yaşam tarzı konularında eğitim veren ve öğrencilerin bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimlerini destekleyen bir derstir. Bu kapsamda deprem bölgesinin özellikle okul dönemi çocuklarında yarattığı olumsuz duygu durumlarının beden eğitimi ve spor gibi hem oyun hem de fiziksel aktiviteler içeren bir ders ile önüne geçilmesi sağlanabilir. Buradan hareketle araştırmamızda amaç deprem bölgesinde görev yapan öğretmenlerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik metaforlarını ortaya koymaktır. Bu kapsamda farklı branşlardan Adıyaman ilinde görev yapan 66 öğretmene ulaşılmış ve "beden eğitimi ve spor dersi ..... gibidir. Çünkü....." sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin görüşleri fenomenoloji araştırma desenlerinden içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmamızda toplanan veriler nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Bu yöntem kodlama, temaların belirlenmesi ve verilerin kodlar ve temalar halinde düzenlenmesi aşamalarını kapsamaktadır. Öğretmenler tarafından oluşturulan metaforlar incelendiğinde 66 kabul edilebilir veriden toplamda 39 farklı metafor tespit edilmiştir. Öğretmenler tarafından en fazla tekrarlanma sıklığı ve yüzdeliğe sahip olan metafor %15,15 (f=10) oranı ile "Hayat" metaforu olmuştur. Araştırma sonuçlarına dayanarak, beden eğitimi ve spor dersinin öğrencilerin stres ve negatif enerjiyi atmalarına, psikolojik olarak yenilenmelerine, daha sağlıklı bir yaşam sürmelerine, terapi olmalarına ve sosyalleşmelerine yardımcı olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, bu derslerin öğrencilerin fiziksel becerilerini geliştirmelerine, zihinsel yeteneklerini artırmalarına ve sosyal becerilerini pekiştirmelerine katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Spor, Öğretmen, Metafor, Deprem

TEACHERS' METAPHORICAL PERCEPTIONS OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS COURSE: THE CASE OF EARTHQUAKE REGION

ABSTRACT

Physical education and sports is a course that educates individuals about physical activity, sports and healthy lifestyles and supports the physical, mental and social development of students. In this context, the negative emotional states created by the earthquake region, especially in school-age children, can be prevented with a course such as physical education and sports that includes both games and physical activities. From this point of view, the aim of our research is to reveal the metaphors of teachers working in the earthquake zone towards physical education and sports lesson. In this context, 66 teachers from different branches working in Adıyaman province were reached and the question "physical education and sports lesson is like ..... Because....." question was asked. Teachers' views were analyzed using content analysis, one of the phenomenological research designs. The data collected in our research were analyzed using content analysis method, one of the qualitative research methods. This method includes the stages of coding, determining the themes and organizing the data into codes and themes. When the metaphors created by the teachers were analyzed, a total of 39 different metaphors were identified from 66

¹ Arş. Gör., Munzur Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, aykutsahin@munzur.edu.tr

² Okul Müdür Yardımcısı & Türkçe Öğretmeni, Adıyaman Pınaryayla Ortaokulu, faiksahin02fb@gmail.com

³ Okul Müdürü & Türkçe Öğretmeni, Adıyaman Pınaryayla Ortaokulu, fatihboybey@gmail.com

acceptable data. The metaphor with the highest frequency and percentage of repetition by the teachers was the metaphor of "Life" with a rate of 15.15% (f=10). Based on the results of the research, it was determined that physical education and sports courses help students to relieve stress and negative energy, psychologically regenerate, lead a healthier life, be therapeutic and socialize. In addition, it was determined that these lessons contribute to the development of students' physical skills, increase their mental abilities and reinforce their social skills.

Keywords: Physical Education, Sport, Teacher, Metaphor, Earthquake

1. GİRİŞ

Çocukluk ve ergenlik döneminde düzenli beden eğitimi ve spor aktivitelerinin uzun vadede fiziksel ve zihinsel yönden faydaları bulunmaktadır. Avrupa Psikiyatri Komitesi beden eğitimi ve spor gibi fiziksel aktivite içeren uygulamaların depresif belirtileri azaltan ilaçlar kadar etkili uygulamalar olduğunu beyan etmiştir (Stubbs vd., 2018). Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan bir çalışmada ise fiziksel aktivitenin birden fazla yaş grubunda kaygıyı azalttığı raporlanmıştır (US Department of Health and Human Services, 2018).

Çalışmalar, gençlerde fiziksel aktivitenin, yetişkinliğe kadar devam eden anksiyete, depresyon ve aşırı stresli yaşam risklerini azalttığını göstermektedir (Tahira, 2022; Knowles vd., 2023). Spora katılmak, çocukların ve ergenlerin önerilen günlük orta ila şiddetli fiziksel aktivite seviyelerine ulaşmalarına yardımcı olmakta ve hem fiziksel hem de zihinsel sağlıklarını olumlu yönde etkilemektedir (Khan, Dhingra & Mungreiphy, 2022). Ayrıca, boş zamanlarda fiziksel aktiviteye, çeşitli sporlara ve takım sporlarına katılan bireylerin, artan benlik saygısı, dayanıklılık, sosyal bağlılık ve farkındalık deneyimleri dâhil olmak üzere daha iyi zihinsel sağlık sonuçlarının ortaya çıktığı bilinmektedir (Murphy vd., 2022). Bu faaliyetler, vücut kitle indeksi veya sağlık durumundan bağımsız olarak sağlıklı bir kilonun, kardiyovasküler sağlığın, sosyal etkileşimin, akademik başarının ve gelişmiş psikolojik refahın korunmasına katkıda bulunur ve çocukluktan ergenliğe kadar genel sağlık ve esenlik için düzenli fiziksel aktivitenin önemini vurgulamaktadır (Tambalis, 2022). Buradan hareketle beden eğitimi ve sporun öğrencilere fiziksel ve zihinsel katkılarının yanı sıra psikolojik yönden bir iyi oluş hali kazandırdığı, olumlu duygu durumuna katkı sağladığı yapılan bilimsel çalışmalarda ortaya konulduğunu ifade etmek mümkündür.

6 Şubat 2023 yılında merkez üssü Kahramanmaraş olan 11 ilde can kayıplarına ve yıkımlara yol açan deprem meydana gelmiştir. Deprem sonrasında bölgede yaşayan bireylerin fizyolojik ve güvenlik ihtiyaçlarının yanı sıra psikolojik ihtiyaçlarının da tehlikeye girdiği gözlenmiştir. Depremden yaklaşık 1 yıl sonra 8 şubat 2024 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya deprem ile ilgili olarak şu ifadeleri kullanmıştır (İçişleri Bakanlığı, 2024): *"Yaşadıklarımız asrın felaketi idi. 120 bin kilometre karelik alanda 11 ilimiz, 124 ilçemiz, 6 bin 929 köy ve mahallemiz ağır yıkıma uğradı. 53 bin 537 canımızı yitirdik, 107 bin 213 vatandaşımız yaralandı. Koklamaya kıyamadığımız yavrularımızı kaybettik bu depremde; eli öpülesi analarımızı, babalarımızı. Nikah günü alan nişanlılar ayrı düştü!"* Bu açıklama depremin oldukça vahim sonuçlarını ortaya koymaktadır. Depremden etkilenen bireylerde oldukça travmatik belirtilerin ortaya çıktığı ve günlük yaşama yeniden uyum sağlamalarının güç olduğu ifade edilmektedir (Çelik, 2023). Kardeş ve Tanhan

(2018) bu tür travmalar sonrasında bireylerde bilişsel, duyuşsal, davranışsal ve uyku problemleri alanlarında olumsuzluklar yaşanabileceğini ifade etmektedir. Sönmez (2022), deprem sonrasında bireylerin depresyon, anksiyete, uyku, bedensel belirti, dissosiyatif ve cinsel işlev bozuklukları yaşayabileceklerini vurgulamıştır. Sakarya ve Güneş'in (2013) araştırmasında, Van depremi yaşayan bireylerin psikolojik dayanıklılıkları ile travma sonrası stres belirtileri arasındaki ilişkiler incelenmiş ve yeniden yaşantılaşma belirtilerinin artması ile psikolojik dayanıklılığın azaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Düzenli spor yapmanın, beden sağlığına olumlu etkilerinin yanı sıra zihinsel gevşemeye, psikolojik iyi oluşa, sakinlik ve huzur gibi olumlu duyguların gelişmesine katkı sağladığı bilinmektedir (Fredrickson, 2000). Spor ve fiziksel aktivite yapan bireylerde psikolojik iyi oluşun olumlu yönde geliştiği kanıtlanmıştır (Schumaker 1986). Spor yapan bireylerin depresyon, kaygı, öfke ve stres seviyeleri, sedanter bireylerden daha düşük olup, fiziksel aktivite sırasında salgılanan endorfin ve serotonin hormonları bireyde mutluluk ve sevinç gibi olumlu duyguları artırmaktadır (Dfarhud, Malmir ve Khanahmadi, 2014). Psikolojik iyi olma, profesyonel spor yapma, sağlıklı yaşam, stresten uzaklaşma, mutlu hissetme, yenilenme ve özgürlük gibi kavramlarla ilişkilidir (Kılıç ve Şener 2013). Profesyonel spor aktiviteleri, depresyon ve kaygıyı azaltırken, benlik saygısı ve beden imajını geliştirir (Mutrie ve Biddle, 1995). Dünya Sağlık Örgütü (2002), spor yapmanın psikolojik iyi oluşa olumlu katkıda bulunduğunu, kaygı ve depresyonu azalttığını ve sosyal çevreyle desteklediğini belirtmiştir. Günlük en az 20-30 dakika yapılan fiziksel aktivitenin psikolojik iyi oluşu artırdığı ve benlik saygısının gelişimine katkıda bulunduğu belirtilmiştir (Serter ve Yamaner 2017).

Deprem bölgesinde yaşayan bireylerin deprem sonrasında yaşama yeniden uyum sağlamalarında, psikolojik anlamda iyi oluşa sahip olabilmelerinde, olumsuz duygu durumlarını pozitif duygulara çevirebilmelerinde ve depresif belirtileri bertaraf edebilmelerinde beden eğitimi ve sporun ve fiziksel aktivitenin oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Çocukların ve gençlerin bu süreçte rehabilitasyonunun yanı sıra fiziksel ve zihinsel anlamda yenilenmeleri için beden eğitimi ve spor derslerine ihtiyacın çok yüksek düzeyde olduğu ifade edilebilir. Buradan hareketle araştırmamızda deprem bölgesinde görev yapan öğretmenlerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik metaforik algılarının ortaya konulması amaçlanmıştır. Aynı zamanda araştırmamızdan elde edilecek bulgular beden eğitimi ve sporun deprem sonrası çocukların ve gençlerin yeniden toparlanmasına katkı sağlayacak oldukça önemli bir ders olduğunu öğretmenlerin algıları ile ortaya koyacaktır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Deseni

Araştırmamızda deprem bölgesi olan Adıyaman ilindeki okullarda farklı branşlarda görev yapan öğretmenlerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik metaforik algılarının ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda öğretmenlerin görüşleri fenomenoloji araştırma desenlerinden içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Fenomenolojik araştırma deseninde amaç katılımcılar tarafından bir kavrama

ilişkin yaratılan anlamları açıklamaktır (Annells, 2006; Yıldırım ve Şimşek, 2005; Baş ve Akturan, 2008). Ayrıca fenomenoloji bir nitel araştırma yöntemi olduğundan araştırmacıların tanıdığı ancak hakkında derinlemesine bilgi sahibi olmadığı olguları incelemek için kullanılır (Creswell, 2007). Bu araştırma deseninde temel amaç kavramsal olarak yabancı olmayan ancak sınırları kesin çizgilerle belirlenmiş bir anlamının da ortaya konulmadığı olgulara odaklanmaktır (Patton, 2014).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmamızın evreni 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremin en etkilediği iller arasında yer alan Adıyaman'da farklı branşlarda görev yapan öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklem seçiminde amaçsal örnekleme yöntemi benimsenmiştir. Amaçsal örnekleme; araştırmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilmesine bağlı olarak derinlemesine araştırma yapılmasına imkan veren bir örnekleme yöntemidir (Büyüköztürk vd., 2013; Çıngı, 1994). Araştırmanın örnekleminde amaçsal örnekleme ile seçilen 66 öğretmene ait betimsel bilgiler yer almaktadır (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların Betimsel Özellikleri

Değişkenler	Grup	f	%
Cinsiyet	Erkek	52	78.79
	Kadın	14	21.21
Yaş	24-30	6	9.09
	31-40	26	39.39
	41-50	32	48.48
	51 ve üzeri	2	3.03
Öğretmenlik Branşı	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	11	16.67
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği	2	3.03
	Fen Bilimleri Öğretmenliği	5	7.58
	Görsel Sanatlar Öğretmenliği	1	1.52
	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	4	6.06
	İngilizce Öğretmenliği	3	4.55
	Kimya Öğretmenliği	1	1.52
	Matematik Öğretmenliği	1	1.52
	Müzik Öğretmenliği	1	1.52
	Okul Öncesi Öğretmenliği	4	6.06
	Psikolojik Danışma ve Rehberlik	2	3.03
	Sınıf Öğretmenliği	17	25.76
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	2	3.03
	Teknoloji ve Tasarım Öğretmenliği	1	1.52
	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği	3	4.55
Türkçe Öğretmenliği	8	12.12	
Görev Yaptığı Öğretim Kademesi	İlkokul	17	25.76
	Lise	14	21.21
	Okul Öncesi	3	4.55
	Ortaokul	32	48.48
Hizmet Süresi	1-5 yıl	9	13.64
	6-10 yıl	6	9.09

11-15 yıl	15	22.73
16 yıl ve üzeri	36	54.55
Toplam	66	100.00

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmada yer alan 66 öğretmenin %78,79'i (f= 52) erkek iken %21,21'inin (f= 14) kadın; %9,09'unun (f=6) 24-30 yaş arası, %39,39'unun (f=26) 31-40 yaş arası, %48,48'inin (f=32) 41-50 yaş arası, %3,03'ünün (f=2) 51 ve üzeri yaş aralığında olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlik branşına göre ise katılımcıların %25,76'sının (f=17) Sınıf Öğretmenliği, %16,67'sinin (f=11) Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, %12,12'sinin (f=8) ise Türkçe Öğretmenliği olduğu görülmektedir. Diğer branşlardaki oranların detayları tablo 1'de mevcuttur. Öğretmenlerin görev yaptığı öğretim kademesine göre %48,48'inin (f=32) ortaokul, %25,76'sının (f=17) ilkokul, %21,21'inin (f=14) lise ve %4,55'inin (f=3) okul öncesi eğitim kurumlarında görev yaptıkları tespit edilmiştir. Son olarak öğretmenlerin hizmet sürelerine göre ise %54,55'inin (f=36) 16 yıl ve üzeri, %22,73'ünün (f=15) 11-15 yıl arası, %13,64'ünün (f=9) 1-5 yıl arası ve %9,09'unun (f=6) 1-5 yıl arası şeklinde dağılım gösterdiği belirlenmiştir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmamızda veri toplama aracı olarak “*beden eğitimi ve spor dersi ..... gibidir. Çünkü.....*” sorusu ve katılımcılara ait bazı betimsel özelliklerin tespiti için cinsiyet, yaş, öğretmenlik branşı, görev yaptığı öğretim kademesi ve hizmet süresi gibi değişkenlerin olduğu kişisel bilgi formu hazırlanmıştır. Bu form aracılığıyla farklı branştaki öğretmenlere göre beden eğitimi ve spor derslerinin metaforik algılarının tespiti amaçlanmıştır. Benzer veri toplama aracı birçok çalışmada da kullanılmıştır (Inbar, 1996; Linn, Siberman ve Gill, 2007; Anılan, 2008; Saban, 2009; Döş, 2010; Yalçın ve Erginer, 2012; Gültekin, 2013; Akınoğlu, Tetik ve Baykın, 2015; Ummannel, 2017; Ultay, 2022; Birkan ve Dumanlı, 2024; Durmuş, Kınacı ve Korkmaz, 2024; Filiz, Uyar ve Şafak, 2024; Gül, Yurtsızoğlu ve Yıldız, 2024; Malay, 2024). Bu araştırmada metaforik algısı ölçülmek istenen beden eğitimi ve spor dersinin “*gibi*” benzetme yapısı kullanılarak yazılması istenmiştir. Neden böyle bir metafor kullanıldığı ise “*çünkü*” sorusu ile belirlenmeye çalışılmıştır. Metaforlar, düşüncelerimizi ve duygularımızı ifade etmek için etkili bir araçtır. Zhang ve Hu'nun (2009) çalışmasına göre, metaforlar soyut kavramları anlamamıza ve açıklamamıza yardımcı olmaktadır. Lakoff ve Johnson (1980), metaforların bir kavramın nasıl anlaşıldığını ve hayattaki yerini öğrenmek için önemli olduğunu belirtmektedir. Draaisma'ya (2000) göre, bireyin kullandığı metaforlar, düşünce yapısını ve bilinçaltını yansıtarak kendini tanıtmaya olanak sağlamaktadır.

2.4. Veri Toplama Süreci

Araştırmanın verileri 2023-2024 eğitim-öğretim yılının bahar döneminde toplanmıştır. Katılımın gönüllük esasına dayalı olduğu konusunda öğretmenlere bilgi verilmiştir. Veriler “*Google Form*” aracılığıyla toplanmıştır. Çevrimiçi olarak Adıyaman'da görev yapan farklı branştaki öğretmenlere ulaşılmıştır. Elde edilen cevaplar “*excel*” olarak indirilerek üzerinde gerekli düzenlemeler ve analizler gerçekleştirilmiştir.

Etik Kurul Bilgisi

Araştırmada veriler, Munzur Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'nun 28.03.2024 tarih 2024/03-06 sayılı kararı ile etik izin alınarak toplanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmamızda toplanan veriler nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Bu yöntem kodlama, temaların belirlenmesi ve verilerin kodlar ve temalar halinde düzenlenmesi aşamalarını kapsamaktadır. İçerik analizi, genellikle araştırmanın teorik olarak açıkça ifade edilmediği veya daha derinlemesine bir inceleme gerektiren durumlarda uygulanır (Creswell, 2007; Yıldırım ve Şimşek, 2013). Katılımcıların boşluk doldurma formundaki soruya verdikleri metaforlar ve yanıtlar dört aşamada analiz edilmiştir:

- i. Verilerin Kodlanması: İlk adımda, ham veriler anlamlı parçalara bölünmüş ve her bir parça belirli kodlarla etiketlenmiştir. Bu süreç, verilerin anlaşılmasını ve analiz edilmesini kolaylaştırır.
- ii. Kategorilerin Oluşturulması: Kodlanan veriler benzerliklerine göre gruplandırılarak kategoriler oluşturulmuştur. Bu adım, geniş veri yığınlarının daha yönetilebilir hale getirilmesini sağlar.
- iii. Verilerin Kodlar ve Kategoriler Halinde Düzenlenmesi: Elde edilen kodlar ve kategoriler, belirli temalar altında düzenlenmiş ve verilerin bütünsel bir bakış açısıyla analiz edilmesine olanak tanımıştır.
- iv. Geçerlilik ve Güvenilirliğin Sağlanması: Son aşamada, analiz sürecinin doğruluğunu ve tutarlılığını sağlamak amacıyla geçerlilik ve güvenilirlik testleri yapılmıştır. Bu, bulguların güvenilir olmasını ve tekrar edilebilirliğini garanti eder. Bu adımlar, araştırmanın derinlemesine ve kapsamlı bir şekilde incelenmesini sağlamış, elde edilen verilerin anlamlı ve tutarlı bir şekilde yorumlanmasına katkıda bulunmuştur.

2.6. Geçerlik ve Güvenirlik

Geçerlilik ve güvenilirlik, nitel çalışmalarda temel unsurlardır ve bu unsurların sağlanması olguya ilişkin gözlemlerin ve edinimlerin, çalışmada olabildiğince nesnel ve olduğu gibi incelenmesi anlamına gelir (Kirk ve Miller, 1986). Bu bağlamda, metafor üretme sürecinde katılımcılara herhangi bir yönlendirme yapılmamış, örnek verilmemiş ve tamamen kendi görüşlerini paylaşmaları teşvik edilmiştir. İkna edicilik ve aktarılabirlik de çalışmanın geçerliliğinin sağlanmasında kritik rol oynamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Katılımcıların görüşlerinin doğrudan sunulması ve bu görüşlere dayalı sonuçların açıklanması, nitel bir çalışmanın geçerliliğini artırmanın bir diğer önemli yoludur (Ratcliff, 1995, s. 20; Wolcott, 1990). Bu nedenle, bu çalışmada veri analizi süreci ayrıntılı olarak betimlenmiş, katılımcıların ürettiği metaforlar doğrudan sunulmuş ve bulgular bölümünde ayrıntılı açıklamalarla desteklenmiştir. Ayrıca, veri toplama ve analiz süreci tüm ayrıntılarıyla tasvir edilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla tutarlılık incelemesi yapılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmacı tarafından kavramsal kategorilere ayrılan metaforlar, nitel araştırma alanında uzman iki kişiye sunulmuş ve onların görüşleri alınmıştır. Uzmanlardan, metaforları bu kavramsal kategorilerle eşleştirmeleri istenmiş ve görüş birliği ile ayrılıkları belirlenmiştir.

Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik formülü kullanılarak çalışmanın güvenilirliği hesaplanmış ve uzmanlar ile araştırmacılar arasındaki görüş birliğinin %84 olduğu tespit edilmiştir.

Verilerin yorumlanması sürecinde, oluşturulan kategoriler ve metaforlar diyagramlar ve tablolar aracılığıyla görselleştirilmiştir. Bulgular, bu görselleştirmeler temelinde sunulmuş, açıklanmış ve yorumlanmıştır. Bu adımlar, çalışmanın hem geçerliliğini hem de güvenilirliğini sağlamada önemli bir rol oynamıştır.

3. BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırmadan elde edilen verilerin analizi sonucunda ulaşılan bulgulara yer verilmiştir. Öğretmenlerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik kullandıkları metaforlar ve istatistiksel veriler Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Elde Edilen Metaforlara Ait Betimsel İstatistikler

Sıra	Metafor	f	%
1.	Hayat	10	15,15
2.	İlaç	4	6,06
3.	Yaşam	4	6,06
4.	Eğlence	3	4,55
5.	Sağlık	3	4,55
6.	Su	3	4,55
7.	Terapi	3	4,55
8.	Egzersiz	2	3,03
9.	Enerji depolama yeri	2	3,03
10.	Mutluluk	2	3,03
11.	Nefes	2	3,03
12.	Aile	1	1,52
13.	Anahtar	1	1,52
14.	Ayna	1	1,52
15.	Çocukların karnında uçan kelebekler	1	1,52
16.	Derslere bir mola	1	1,52
17.	Deşarj olma saati	1	1,52
18.	Disiplin, özdenetim	1	1,52
19.	Dolum istasyonu	1	1,52
20.	En zevkli ders	1	1,52
21.	Etkinlik	1	1,52
22.	Farklı bir dünya	1	1,52
23.	Fayda	1	1,52
24.	Hafta sonu dışarı çıkmak	1	1,52
25.	Kendini tanımanın bir yolu	1	1,52
26.	Kırlarda, doğada koşmak	1	1,52
27.	Maddi ve bedeni terapi	1	1,52
28.	Matematik	1	1,52
29.	Motive aşısı	1	1,52
30.	Müzik	1	1,52
31.	Rahatlama	1	1,52
32.	Rüya içinde rüya	1	1,52
33.	Şimşek	1	1,52
34.	Yağmurlu havada bir anda gökkuşağının çıkması	1	1,52
35.	Ağaç	1	1,52
36.	Çocuk oyunu	1	1,52
37.	Hava	1	1,52
38.	Güneş	1	1,52
39.	Ruh sağlığı	1	1,52
Toplam		66	100,00

Tablo 2’de öğretmenlerin belirli bir kavrama yönelik oluşturdukları metaforlar, tekrarlanma sıklıkları ve yüzdeleri yer almaktadır. Öğretmenler tarafından oluşturulan metaforlar incelendiğinde 66 kabul edilebilir veriden toplamda 39 farklı metafor tespit edilmiştir. Öğretmenler tarafından en fazla tekrarlanma sıklığı ve yüzdeliğe sahip olan metafor %15,15 (f=10) oranı ile “Hayat” metaforu olmuştur. Bu metaforu sırasıyla %6,06 (f=4) oranı ile “İlaç” ve “Yaşam” metaforları takip etmektedir. Diğer önemli metaforlar ise %4,55 (f=3) oranı ile “Eğlence”, “Sağlık”, “Su” ve “Terapi” olmuştur. Daha düşük sıklık ve yüzdeliğe sahip olan metaforlar arasında %3,03 (f=2) oranıyla “Egzersiz”, “Enerji depolama yeri”, “Mutluluk” ve “Nefes” bulunmaktadır. Bunun yanı sıra %1,52 (f=1) oranında tekrarlanan diğer metaforlar ise “Aile”, “Anahtar”, “Ayna”, “Çocukların karnında uçan kelebekler”, “Derslere bir mola”, “Deşarj olma saati”, “Disiplin, özdenetim”, “Dolum istasyonu”, “En zevkli ders”, “Etkinlik”, “Farklı bir dünya”, “Fayda”, “Hafta sonu dışarı çıkmak”, “Kendini tanımanın bir yolu”, “Kırlarda, doğada koşmak”, “Maddi ve bedeni terapi”, “Matematik”, “Motive aşısı”, “Müzik”, “Rahatlama”, “Rüya içinde rüya”, “Şimşek”, “Yağmurlu havada bir anda gökkuşağının çıkması”, “Ağaç”, “Çocuk oyunu”, “Hava”, “Güneş” ve “Ruh sağlığı” olarak belirlenmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlik Branşına Göre Kullanılan Metaforlara Ait Betimsel İstatistikler

Öğretmenlik Branşı	Metafor	N	f(%)
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Ayna	1	1,52
	Hayat	1	1,52
	İlaç	2	3,03
	Mutluluk	1	1,52
	Nefes	1	1,52
	Su	1	1,52
	Terapi	2	3,03
	Ağaç	1	1,52
	Yaşam	1	1,52
	Toplam	11	16,67
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği	Hafta sonu dışarı çıkmak	1	1,52
	Maddi ve bedeni terapi	1	1,52
	Toplam	2	3,03
Fen Bilimleri Öğretmenliği	En zevkli ders	1	1,52
	Enerji depolama yeri	1	1,52
	Mutluluk	1	1,52
	Yaşam	2	3,03
	Toplam	5	7,58
Görsel Sanatlar Öğretmenliği	Yaşam	1	1,52
	Toplam	1	1,52
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	Fayda	1	1,52
	Kendini tanımanın bir yolu	1	1,52
	Müzik	1	1,52
	Su	1	1,52
	Toplam	4	6,06
İngilizce Öğretmenliği	Çocukların karnında uçan kelebekler	1	1,52
	Eğlence	1	1,52
	Hayat	1	1,52
	Toplam	3	4,55
Kimya Öğretmenliği	Nefes	1	1,52
	Toplam	1	1,52
Matematik Öğretmenliği	Eğlence	1	1,52
	Toplam	1	1,52
Müzik Öğretmenliği	Hayat	1	1,52
	Toplam	1	1,52
Okul Öncesi Öğretmenliği	Egzersiz	1	1,52
	Eğlence	1	1,52
	Hayat	1	1,52

Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Metaforik Alguları: Deprem Bölgesi Örneği

	Ruh sağlığı	1	1,52
	Toplam	4	6,06
Psikolojik Danışma ve Rehberlik	Anahtar	1	1,52
	Terapi	1	1,52
	Toplam	2	3,03
Sınıf Öğretmenliği	Derslere bir mola	1	1,52
	Disiplin, özdenetim	1	1,52
	Dolum istasyonu	1	1,52
	Enerji depolama yeri	1	1,52
	Farklı bir dünya	1	1,52
	Hayat	2	3,03
	İlaç	2	3,03
	Matematik	1	1,52
	Motive aşısı	1	1,52
	Rüya içinde rüya	1	1,52
	Sağlık	3	4,55
	Su	1	1,52
	Şimşek	1	1,52
	Toplam	17	25,76
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Deşarj olma saati	1	1,52
	Etkinlik	1	1,52
	Toplam	2	3,03
Teknoloji ve Tasarım Öğretmenliği	Hava	1	1,52
	Toplam	1	1,52
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği	Aile	1	1,52
	Hayat	1	1,52
	Rahatlama	1	1,52
	Toplam	3	4,55
Türkçe Öğretmenliği	Egzersiz	1	1,52
	Hayat	3	4,55
	Kırlarda, doğada koşmak	1	1,52
	Yağmurlu havada bir anda gökkuşağının çıkması	1	1,52
	Çocuk oyunu	1	1,52
	Güneş	1	1,52
	Toplam	8	12,12
	Genel Toplam	66	100,00

Tablo 3'te öğretmenlerin branşlarına göre oluşturdukları metaforlar, tekrarlanma sıklıkları ve yüzdelikleri yer almaktadır. Öğretmenler tarafından oluşturulan metaforlar incelendiğinde 66 kabul edilebilir veriden toplamda 16 farklı branş tespit edilmiştir. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği branşında en fazla kullanılan metaforlar arasında %3,03 (f=2) oranı ile "İlaç" ve "Terapi" metaforları bulunmaktadır. Diğer metaforlar ise %1,52 (f=1) oranı ile "Ayna", "Hayat", "Mutluluk", "Nefes", "Su", "Ağaç" ve "Yaşam" olarak belirlenmiştir. Toplamda bu branştan 11 metafor üretilmiştir (%16,67). Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği branşında ise %1,52 (f=1) oranı ile "Hafta sonu dışarı çıkmak" ve "Maddi ve bedeni terapi" metaforları üretilmiştir. Toplamda bu branştan 2 metafor üretilmiştir (%3,03). Fen Bilimleri Öğretmenliği branşında %3,03 (f=2) oranı ile "Yaşam" metaforu öne çıkmaktadır. Diğer metaforlar %1,52 (f=1) oranında "En zevkli ders", "Enerji depolama yeri" ve "Mutluluk" olarak belirlenmiştir. Toplamda bu branştan 5 metafor üretilmiştir (%7,58). Görsel Sanatlar Öğretmenliği branşında sadece %1,52 (f=1) oranında "Yaşam" metaforu kullanılmıştır (%1,52). İlköğretim Matematik Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında "Fayda", "Kendini tanımanın bir yolu", "Müzik" ve "Su" metaforları belirlenmiştir. Toplamda bu branştan 4 metafor üretilmiştir (%6,06). İngilizce Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında "Çocukların karnında uçuşan kelebekler", "Eğlence" ve "Hayat" metaforları belirlenmiştir. Toplamda bu branştan 3 metafor üretilmiştir (%4,55). Kimya Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1)

oranında “Nefes” metaforu kullanılmıştır (%1,52). Matematik Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında “Eğlence” metaforu belirlenmiştir (%1,52). Müzik Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında “Hayat” metaforu kullanılmıştır (%1,52). Okul Öncesi Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında “Egzersiz”, “Eğlence”, “Hayat” ve “Ruh sağlığı” metaforları belirlenmiştir. Toplamda bu branştan 4 metafor üretilmiştir (%6,06). Psikolojik Danışma ve Rehberlik branşında %1,52 (f=1) oranında “Anahtar” ve “Terapi” metaforları belirlenmiştir. Toplamda bu branştan 2 metafor üretilmiştir (%3,03). Sınıf Öğretmenliği branşında en fazla kullanılan metaforlar %3,03 (f=2) oranı ile “Hayat” ve “İlaç” olmuştur. Diğer metaforlar %1,52 (f=1) oranında “Derslere bir mola”, “Disiplin, özdenetim”, “Dolum istasyonu”, “Enerji depolama yeri”, “Farklı bir dünya”, “Matematik”, “Motive aşısı”, “Rüya içinde rüya”, “Sağlık”, “Su” ve “Şimşek” olarak belirlenmiştir. Toplamda bu branştan 17 metafor üretilmiştir (%25,76). Sosyal Bilgiler Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında “Deşarj olma saati” ve “Etkinlik” metaforları belirlenmiştir. Toplamda bu branştan 2 metafor üretilmiştir (%3,03). Teknoloji ve Tasarım Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında “Hava” metaforu kullanılmıştır (%1,52). Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında “Aile”, “Hayat” ve “Rahatlama” metaforları belirlenmiştir. Toplamda bu branştan 3 metafor üretilmiştir (%4,55). Türkçe Öğretmenliği branşında %4,55 (f=3) oranında “Hayat” metaforu öne çıkmaktadır. Diğer metaforlar %1,52 (f=1) oranında “Egzersiz”, “Kırlarda, doğada koşmak”, “Yağmurlu havada bir anda gökkuşağının çıkması”, “Çocuk oyunu” ve “Güneş” olarak belirlenmiştir. Toplamda bu branştan 8 metafor üretilmiştir (%12,12). Genel olarak, “Hayat” metaforu öğretmenler tarafından en fazla kullanılan metafor olarak %15,15 (f=10) oranında belirlenmiştir. Diğer öne çıkan metaforlar ise %4,55 (f=3) oranında “Sağlık” ve %3,03 (f=2) oranında “İlaç”, “Terapi”, “Yaşam” ve “Enerji depolama yeri” olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Metaforik Algılarının Tematik Analizi

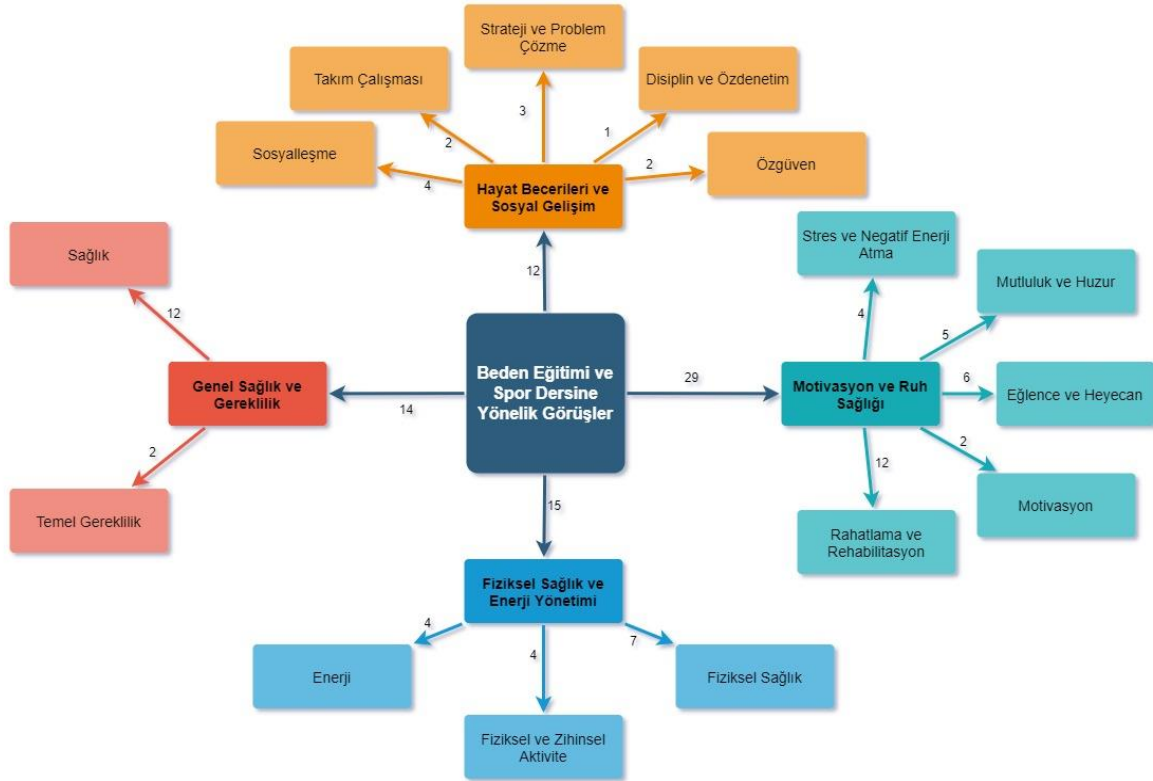
Tema	Kategori	Kod (Katılımcı No ve Kodlar)
Hayat Becerileri ve Sosyal Gelişim	Sosyalleşme	- Ö-1: Oyun ile hayatı öğretme - Ö-4: Sosyalleşme - Ö-23: Sosyal katılım - Ö-35: Sosyalleşme
	Strateji ve Problem Çözme	- Ö-7: Strateji geliştirme - Ö-20: Yaşayarak öğrenme - Ö-12: Çözüm üretme
	Disiplin ve Özdenetim	- Ö-6: Özdenetim ve disiplin artışı
	Özgüven	- Ö-35: Özgüven - Ö-36: Özgüven
	Takım Çalışması	- Ö-23: Takım çalışması - Ö-48: Arkadaşlık ilişkileri
Motivasyon ve Ruh Sağlığı	Stres ve Negatif Enerji Atma	- Ö-3: Stres atma - Ö-9: Negatif enerjiyi atma - Ö-32: Stres atma - Ö-38: Stres azaltma
	Mutluluk ve Huzur	- Ö-9: Mutluluk, huzur - Ö-11: Mutluluk - Ö-63: Neşe, enerji ve mutluluk - Ö-25: Neşe, enerji ve mutluluk - Ö-54: Mutluluk

Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Metaforik Alguları: Deprem Bölgesi Örneği

Motivasyon	- Ö-2: Motivasyon artışı - Ö-16: Sevgi ve istek
Rahatlama ve Rehabilitasyon	- Ö-8: Ruh ve beden rehabilitasyonu - Ö-66: Ruh ve beden rehabilitasyonu - Ö-22: Ruhsal ve bedensel rahatlama - Ö-18: Ruhsal ve bedensel rahatlama - Ö-40: Tazelenme - Ö-62: Tazelenme - Ö-55: Rahatlama - Ö-13: Rahatlama - Ö-57: Rahatlama - Ö-49: Özgürlük hissi - Ö-17: Dinlenme - Ö-41: Ruhsal ve bedensel iyileşme
Eğlence ve Heyecan	- Ö-26: Zevkli zaman geçirme - Ö-44: Anı yaşamak - Ö-50: Anı yaşamak - Ö-33: Kısa süreli yoğun sevgi - Ö-42: Eğlenceli ihtiyaç - Ö-53: Heyecan yaratma
Enerji	- Ö-15: Enerji atma - Ö-45: Enerji aktarımı - Ö-56: Enerji atma - Ö-59: Enerji atma
Fiziksel ve Zihinsel Aktivite	- Ö-21: Eğlenceli egzersiz - Ö-27: Zihinsel ve fiziksel gereklilik - Ö-31: Beceri geliştirme, sosyal ve fiziksel aktiviteler - Ö-60: Oksijen sağlama, gereklilik
Fiziksel Sağlık ve Enerji Yönetimi	- Ö-5: Fiziksel ölçüm - Ö-10: Sporun hayatla ilişkisi - Ö-36: Dinçlik - Ö-39: Zinde tutma - Ö-43: Hareket gerekliliği - Ö-52: Olumlu fiziksel etkiler - Ö-64: Dinçlik
Genel Sağlık ve Gereklilik	- Ö-19: Sporun yaşamın bir parçası olması - Ö-24: Ruhun, beden ve sosyal uyum - Ö-29: Sağlıklı olma - Ö-30: Beden eğitimi gerekliliği - Ö-34: Yararlılık - Ö-37: Zihinsel ve bedensel sağlık - Ö-46: Sağlıklı olma - Ö-47: Öğrenci ve öğretmene fayda - Ö-51: Sağlık, sağlam kafa sağlam vücutta olur - Ö-58: Sağlıklı olma - Ö-61: Enerji verme, verimli ve güzel yaşam - Ö-65: Sağlıklı olma
Temel Gereklilik	- Ö-14: Evrensel gereklilik - Ö-28: Hayati gereklilik

Tablo 4'te, katılımcıların belirli temalar altında gruplandırılmış farklı kategorilere verdikleri yanıtları bulunmaktadır. Tematik analiz yapılarak elde edilen bu veriler, katılımcıların spor ve aktivite deneyimlerini farklı perspektiflerden değerlendirmelerini sağlamaktadır. Örneğin, "Hayat Becerileri ve Sosyal Gelişim" teması altında, katılımcılar özellikle sosyalleşme, takım çalışması ve disiplin gibi konuları vurgulamışlardır. Bu tema, spor ve fiziksel aktivitelerin bireylerin sosyal becerilerini geliştirmeye, strateji oluşturma yeteneklerini artırmaya ve özdenetimlerini sağlamlaştırmaya nasıl yardımcı olduğunu göstermektedir.

"Motivasyon ve Ruh Sağlığı" teması altında, katılımcılar stresi azaltma, mutluluk ve huzur gibi konuları vurgulamışlardır. Bu tema da sporun ruh sağlığı üzerinde olumlu etkileri olduğunu ve katılımcıların spor yapmanın kendilerini daha mutlu ve motive hissetmelerine yardımcı olduğunu göstermektedir. "Fiziksel Sağlık ve Enerji Yönetimi" teması altında ise enerji, fiziksel ve zihinsel aktivite gibi konular öne çıkmıştır. Katılımcılar, spor yapmanın enerji seviyelerini artırdığını, fiziksel formu geliştirdiğini ve zihinsel olarak daha uyanık olmalarını sağladığını belirtmişlerdir. "Genel Sağlık ve Gereklilik" teması altında ise sağlık, fiziksel formun korunması, sporun yaşamın bir parçası olması gibi konular öne çıkmıştır. Bu da katılımcıların sporun sağlık açısından önemini ve düzenli fiziksel aktivitenin yaşam kalitesini artırıcı etkilerini vurguladığını ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, bu temalar altında yapılan analiz, katılımcıların spor ve fiziksel aktivitelerin hayatlarında geniş bir yelpazede olumlu etkilere sahip olduğunu düşündüklerini göstermektedir. Aşağıda ise Tablo 4'te verilen tematik analizin görseli bulunmaktadır. Bu görselde temaların ve kategorilerin frekansları da yer almaktadır (Şekil 1).

Şekil 1. Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Algılarının Tematik Analizi ve Frekansları

Şekil 1'de öğretmenlerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik algılarına göre "Motivasyon ve Ruh Sağlığı" temasının en çok kullanılan tema olduğu görülmektedir (f=29). Bu temanın ardından sırasıyla "Fiziksel Sağlık ve Enerji Yönetimi" (f=15), "Genel Sağlık ve Gereklilik" (f=14), "Hayat Becerileri ve Sosyal Gelişim" (f=12) temaları takip etmektedir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmamızda farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik oluşturdukları metaforik algılarının ortaya konulması amaçlanmıştır. Deprem bölgesinin özellikle okul dönemi çocuklarında yarattığı olumsuz duygu durumlarının beden eğitimi ve spor gibi hem oyun hem de fiziksel aktiviteler içeren bir ders ile önüne geçilmesi oldukça katkı sağlayan bir yaklaşım olabilecektir. Bu nedenle öğretmenlerin bu derse ilişkin metaforlarını ölçmek hipotezimizin test edilmesini sağlayacaktır. Bu kapsamda öğretmenlere beden eğitimi ve spor dersine yönelik metaforik algılarının tespiti için bir form aracılığıyla ulaşılmış ve elde edilen cevaplar analiz edilmiştir.

İlk aşamada verilen cevaplardan elde edilen metaforlar ve kullanım sıklıkları analiz edilmiştir (Tablo 2). Öğretmenler tarafından oluşturulan metaforlar incelendiğinde 66 kabul edilebilir veriden toplamda 39 farklı metafor tespit edilmiştir. Öğretmenler tarafından en fazla tekrarlanma sıklığı ve yüzdeliğe sahip olan metafor %15,15 (f=10) oranı ile “Hayat” metaforu olmuştur. Bu metaforu sırasıyla %6,06 (f=4) oranı ile “İlaç” ve “Yaşam” metaforları takip etmektedir. Yapılan bir çalışmada öğretmenlerin genellikle beden eğitimi ve oyunu sağlık, eğlence, rahatlık, fiziksel çeviklik, özgürlük ve temel yaşam becerileri gibi olumlu özelliklerle ilişkilendirdiği ifade edilmiştir (Çar, 2022). Bir diğer çalışmada ise beden eğitimi ve spor öğretmen adayları, dersin öğrenciler için eğlence, rahatlama ve temel sağlık faydaları sağladığını belirtmektedirler (Yüksel, Sütçü ve Özdemir, 2019). Araştırmamızda ortaya konulan öğretmenlerin metaforları yapılan çalışmalar ile desteklenmektedir.

İkinci aşamada öğretmenlerin branşlarına göre oluşturdukları metaforlar, tekrarlanma sıklıkları ve yüzdelikleri yer almaktadır. Öğretmenler tarafından oluşturulan metaforlar incelendiğinde 66 kabul edilebilir veriden toplamda 16 farklı branş tespit edilmiştir. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği branşında en fazla kullanılan metaforlar arasında %3,03 (f=2) oranı ile “İlaç” ve “Terapi” metaforları bulunmaktadır. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği branşında ise %1,52 (f=1) oranı ile “Hafta sonu dışarı çıkmak” ve “Maddi ve bedeni terapi” metaforları üretilmiştir. Fen Bilimleri Öğretmenliği branşında %3,03 (f=2) oranı ile “Yaşam” metaforu öne çıkmaktadır. Görsel Sanatlar Öğretmenliği branşında sadece %1,52 (f=1) oranında “Yaşam” metaforu kullanılmıştır (%1,52). İlköğretim Matematik Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında “Fayda”, “Kendini tanımanın bir yolu”, “Müzik” ve “Su” metaforları belirlenmiştir. İngilizce Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında “Çocukların karnında uçan kelebekler”, “Eğlence” ve “Hayat” metaforları belirlenmiştir. Kimya Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında “Nefes” metaforu kullanılmıştır (%1,52). Matematik Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında “Eğlence” metaforu belirlenmiştir (%1,52). Müzik Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında “Hayat” metaforu kullanılmıştır (%1,52). Okul Öncesi Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında “Egzersiz”, “Eğlence”, “Hayat” ve “Ruh sağlığı” metaforları belirlenmiştir. Psikolojik Danışma ve Rehberlik branşında %1,52 (f=1) oranında “Anahtar” ve “Terapi” metaforları belirlenmiştir. Sınıf Öğretmenliği branşında en

fazla kullanılan metaforlar %3,03 (f=2) oranı ile “Hayat” ve “İlaç” olmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında “Deşarj olma saati” ve “Etkinlik” metaforları belirlenmiştir. Teknoloji ve Tasarım Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında “Hava” metaforu kullanılmıştır (%1,52). Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği branşında %1,52 (f=1) oranında “Aile”, “Hayat” ve “Rahatlama” metaforları belirlenmiştir. Türkçe Öğretmenliği branşında %4,55 (f=3) oranında “Hayat” metaforu öne çıkmaktadır. Yapılan çalışmalarda öğretmenlerin beden eğitimi ve oyun dersini algılamaları, dersin özünde yatan temel gereksinimlerle paralellik göstermektedir. Bu durum, Baydar-Arıcan’ın (2021) üniversite öğrencilerinin fiziksel aktiviteye dair geliştirdiği metaforların vurguladığı ihtiyaç kategorisinin önemini artırmaktadır. Aynı şekilde, Koç, Murathan ve Murathan (2015) ilköğretim öğrencileri üzerinde yaptığı çalışma, spor kavramını eğlenceli bir deneyim olarak görmelerinin, bu dersin içeriğini zenginleştirdiğini ortaya koymaktadır. Ulaş’ın (2021) branş öğretmenleri üzerindeki çalışması, beden eğitimi ve spor dersinin sadece eğlendiren değil aynı zamanda rahatlatıcı bir deneyim olduğunu vurgulamaktadır. Roset, Green ve Thurston’ın (2019) gençler üzerindeki araştırması ve Yılmaz vd. (2017) beden eğitimi dersine yönelik çalışması, bu dersin öğrencilerin kişisel gelişimlerine ve sosyal becerilerine katkı sağladığını göstermektedir. Namlı, Temel ve Güllü (2017) araştırması ise beden eğitimi dersinin sürekli aktiflik ve çeşitlilik sağlayarak öğrencilere yeni deneyimler kazandırdığına işaret etmektedir. Elde edilen bulgular beden eğitimi ve spor dersinin bireyler açısından çok yönlü ve olumlu duygu durumlarını artıracak nitelikte olduğunu ortaya koymaktadır.

Öğretmenlerin spor ve aktivite deneyimlerini tematik analizle değerlendirdiğiniz üçüncü aşamada, öğretmenler sporun sosyal becerileri geliştirmeye, ruh sağlığını olumlu etkilemeye, enerji seviyelerini artırmaya ve genel sağlık için gerekliliğini vurguladığını göstermektedir. Spor ve fiziksel aktivitelerin öğretmenlerin bakış açısıyla geniş bir yelpazede olumlu etkilere sahip olduğu düşünülmektedir. Araştırma sonuçlarına dayanarak, beden eğitimi ve spor dersinin öğrencilerin stres ve negatif enerjiyi atmalarına, psikolojik olarak yenilenmelerine, daha sağlıklı bir yaşam sürmelerine, terapi olmalarına ve sosyalleşmelerine yardımcı olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, bu derslerin öğrencilerin fiziksel becerilerini geliştirmelerine, zihinsel yeteneklerini artırmalarına ve sosyal becerilerini pekiştirmelerine katkı sağladığı tespit edilmiştir. Bu bulgular ışığında, beden eğitimi ve spor dersinin müfredat içindeki önemi vurgulanmalı ve bu derslere daha fazla kaynak ve destek sağlanmalıdır. Ayrıca, öğretmenlerin bu dersleri daha etkili bir şekilde planlamalarına ve uygulamalarına yardımcı olacak eğitim programları ve kaynaklar geliştirilmelidir. Özellikle, öğrencilerin fiziksel aktiviteye ve sağlıklı yaşam tarzına olan ilgisini artırmak için motivasyonel ve etkileşimli öğretim yöntemleri teşvik edilmelidir. Bunun yanı sıra, beden eğitimi ve spor derslerinin dengeli bir şekilde fiziksel, zihinsel ve sosyal becerileri desteklemesi için öğretmenlerin çoklu beceri yaklaşımını benimsemeleri teşvik edilmelidir. Sonuç olarak, beden eğitimi ve spor derslerinin öğrencilerin genel gelişimine önemli katkılar sağladığı ve bu derslerin öğretimine daha fazla önem verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

KAYNAKÇA

- Akinoglu, O., Tatik, R. S., & Baykin, Y. (2015). Pre-service teachers' metaphorical perceptions towards the concept of scientist. *The Anthropologist*, 19(3), 577-584.
- Anilan, H. (2018). Analysis of Primary Education Students' Metaphorical Perceptions of the Concept of Learning. *Croatian Journal of Education: Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje*, 20(1), 291-328.
- Annels, M. (2006). Triangulation of qualitative approaches: Hermeneutical phenomenology and grounded theory. *Journal of Advanced Nursing*, 56(1), 55-61. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2006.03979.x>
- Baş, T. ve Akturan, U. (2008). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Baydar-Arıcan, H.Ö. (2021). Üniversite öğrencilerinin oyun ve fiziksel aktivite kavramlarına yönelik metaforik algılarının incelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(4), 170-183.
- Birkon, İ., & Dumanlı, Ş. (2024). Turist Rehberi Adaylarının "Anadolu" Kavramına Yönelik Metaforik Alguları. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 196-215.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi
- Creswell WJ 2007. *Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing among Five Approaches*. 2nd Edition. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Çar, B. (2022). Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersi ve Oyun Kavramı İle İlgili Algılamalarının İncelenmesi. *Spormetre: The Journal of Physical Education & Sport Sciences/ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(3), 105-117.
- Çelik, A.K. (2023). Deprem sonrası travma belirtileri, umut ve iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi. *TRT Akademi*, 8(18), 574-591.
- Çıngı, H. (1994). *Örnekleme kuramı* (İkinci baskı). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Basımevi.
- Dfarhud, D., Malmir, M., & Khanahmadi, M. (2014). Happiness & health: the biological factors-systematic review article. *Iranian journal of public health*, 43(11), 1468.
- Doş, İ. (2010). Aday öğretmenlerin mufettişlik kavramına yönelik metafor algıları.[Metaphoric perceptions of candidate teachers to the concept of inspectors]. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, [Gaziantep University Journal of Social Sciences]* 9(3),607-629.
- Draaisma, D. (2001). *Metaphors of memory: a history of ideas about the mind*. Cambridge University Press.
- Durmuş, E., Kınacı, M. K., & Korkmaz, G. P. (2024). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sınır Kavramına Yönelik Metaforik Alguları. *Trakya Eğitim Dergisi*, 14(1), 514-533.
- Dünya Sağlık Örgütü [World Health Organization]. (2002). *The world health report 2002: reducing risks, promoting healthy life*. World Health Organization.
- Filiz, S., Uyar, D., & Şafak, P. (2024). Özel Eğitim Öğretmen Adaylarının Ağır ve Çoklu Yetersizliği Olan Çocuklara İlişkin Metaforik Alguları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 22(1), 157-185.
- Fredrickson, B. L. (2000). Cultivating positive emotions to optimize health and well-being. *Prevention & Treatment*, 3(1), Article 1. <https://doi.org/10.1037/1522-3736.3.1.31a>
- Gultekin, M. (2013). İlköğretim öğretmen adaylarının eğitim programı kavramına yükledikleri metaforlar. [The metaphors that primary education teacher candidates use regarding curriculum]. *Eğitim ve Bilim, [Education and Science]*, 38(169), 126-141.
- Gül, O., Yurtsızoğlu, Z., & Yıldız, Z. (2024). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Elektronik Spor Tüketimine Yönelik Metaforik Yaklaşımları. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 15(1), 1-15.
- Inbar, D. (1996). The free educational prison: Metaphors and images. *Educational Research*, 38(1), 77-92. <https://doi.org/10.1080/0013188960380106>
- İçişleri Bakanlığı, (2024). <https://www.icisleri.gov.tr/turkiyenin-birlik-ve-dayanisma-gucu-depremlerinden-asrin-felaketi-asrin-dayanismasına>

donustu8#:~:text=Depremin%20s%C3%BCresinin%2065%20saniye%20oldu%C4%9Funu,107%20bin%20213%20vatanda%C5%9F%C4%B1m%C4%B1z%20yaraland%C4%B1.

- Kardaş, F., & Tanhan, F. (2018). Van depremini yaşayan üniversite öğrencilerinin travma sonrası stres, travma sonrası büyüme ve umutsuzluk düzeylerinin incelenmesi. *Van Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 1-36.
- Khan, A., Dhingra, M., & Mungreiphy, N. K. (2022). Sports participation and well-being of adolescents: are they related?. *Int. J. Human Move. Sports Sci.* 10(2), 351 - 360. DOI: 10.13189/saj.2022.100228.
- Kılıç, M., & Şener, G. (2013). Üniversite öğrencilerinin rekreasyon etkinliklerine katılımlarındaki sosyolojik etkenler ve yapısal kısıtlamalar. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (3), 220-227.
- Kirk, J., & Miller, M. L. (1986). *Reliability and validity in qualitative research*. SAGE Publications, Inc., <https://doi.org/10.4135/9781412985659>
- Knowles, C., Paradis, K. F., Breslin, G., Shannon, S., & Carlin, A. (2023). Does physical activity in childhood or adolescence predict future anxiety, depression, or wellbeing? A systematic review of 98 prospective cohort studies. *medRxiv*, 2023-06.
- Koç, M., Murathan, F., Murathan, T. (2015). İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin spor kavramına ilişkin algıları. *The Journal of Academic Social Science*, 3(9), 294-303.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. The University of Chicago Press.
- Linn, G. B., Sherman, R., & Gill, P. B. (2007). Making meaning of educational leadership: The principalship in metaphor. *NASSP Bulletin*, 91(2), 161-171. <https://doi.org/10.1177/0192636507302095>
- Malay, F. (2024). Suriyeli Göçmen Öğrencilerin İlkokul Ders Müfredatındaki Derslere Yönelik Metaforik Algıları (Şanlıurfa İli Örneği). *Uygulamada Eğitim ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4(1), 1-29.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. California: Sage Publications, Inc.
- Murphy, J., McGrane, B., White, R. L., & Sweeney, M. R. (2022). Self-Esteem, Meaningful Experiences and the Rocky Road—Contexts of Physical Activity That Impact Mental Health in Adolescents. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(23), 15846.
- Mutrie, N., & Biddle, S. J. H. (1995). The effects of exercise on mental health in nonclinical populations. *European Perspectives On Exercise And Sport Psychology*, 50-70.
- Namlı A., Temel C., Güllü M. (2017). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin ürettikleri metaforlar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(2), 479-496.
- Patton MQ (2014). *Qualitative Research and Evaluation Methods*. 4th Edition. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Ratcliff, D. (1995). *Validity and reliability in qualitative research*. Retrieved from <http://qualitativeresearch.ratcliffs.net/Validity.pdf>
- Røset, L., Green, K., Thurston, M. (2019). Norwegian youngsters' perceptions of physical education: exploring the implications for mental health. *Sport, Education and Society*, 1, 1-13.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar [Metaphors about schools]. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi [Educational Administration: Theory and Practice]*, 55, 459-496.
- Sakarya, D., & Güneş, C. (2013). Van depremi sonrasında travma sonrası stres bozukluğu belirtilerinin psikolojik dayanıklılık ile ilişkisi. *Kriz Dergisi*, 21(1), 25-32.
- Schumaker J F. Linwood Small Jacey Wood, Self-Concept, Academic Achievement, And Athletic Participation. *Perceptual and Motor Skills*, 2(62), 387-390.
- Serter, G.Ö. & Yamaner, E. (2020). Pozitif Psikoloji Bağlamında Öznel İyi Oluş ve Spor İlişkisi: Ergenler Üzerine Bir Araştırma. *The Journal of Social Sciences*, 15(15), 413-420.
- Sönmez, M. B. (2022). Depremin psikolojik etkileri, psikolojik destek ve korkuyla baş etme. *TOTBİD Dergisi*, 21, 337-343. <https://doi.org/10.5578/totbid.dergisi.2022.46>

- Stubbs, B., Vancampfort, D., Hallgren, M., Firth, J., Veronese, N., Solmi, M., ... & Kahl, K. G. (2018). EPA guidance on physical activity as a treatment for severe mental illness: a meta-review of the evidence and Position Statement from the European Psychiatric Association (EPA), supported by the International Organization of Physical Therapists in Mental Health (IOPTMH). *European Psychiatry*, 54, 124-144.
- Tahira, S. (2022). The association between sports participation and mental health across the lifespan. *International Journal of Sport Studies for Health*, 5(2), 1-8.
- Tambalis, K. D. (2022). Physical activity, physical education, and health benefits in children and adolescents. *European Journal of Public Health Studies*, 5(1), 28-55. <http://dx.doi.org/10.46827/ejphs.v5i1.112>
- Ulaş, M. (2021). Metaphorical perceptions of other branch teachers towards physical education teachers and lessons. *International Journal of Progressive Education*, 17(3), 31-48.
- Ultray, E. (2022). Primary pre-service teachers' metaphorical perceptions of the concept of environmental pollution. *Journal of Baltic Science Education*, 21(2), 275-287. <https://doi.org/10.33225/jbse/22.21.275>
- Ummannel, A. (2017). Metaphorical perceptions of preschool, elementary and secondary school children about science and mathematics. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 13(8), 4651-4668.
- US Department of Health and Human Services. (2018). 2018 Physical activity guidelines advisory committee scientific report.
- Wolcott, H. F. (1990). On seeking-and rejecting-validity in qualitative research. In E. W.Eisner, & A. Peshkin (Eds.), *Qualitative inquiry in education: The continuing debate* (pp.121-152). New York: Teachers Collage Press.
- Yalcın, M., & Erginer, A. (2012). İlköğretim okullarında okul mudurune ilişkin metaforik algılar. [Metaphoric perception of principals in primary schools]. *Öğretmen Eğitimi ve Eğitimcileri Dergisi, [Journal of Teacher Education and Educators]*, 1(2), 229-256.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, A., Esenturk, O. K., Demir, G. T., İlhan, E. L. (2017). Metaphoric perception of gifted students about physical education course and physical education teachers. *Journal of Education and Learning*, 6(2), 220-234.
- Yıldırım A, Şimşek H 2013. *Sosyal Bilimlerde Nitel Arastirma Yontemleri*. 9th Edition. Ankara: Seckin Publishing.
- Yuksel, H. S., Sutcu, O., & Ozdemir, B. (2019). Exploring of Prospective Teachers' Metaphoric Perceptions about the Concepts of " Physical Education Course" and" Physical Education Teacher". *Journal of education and learning*, 8(2), 58-68.
- Zhang, F., & Hu, J. (2009). A Study of metaphor and its application in language learning and teaching. *International Education Studies*, 2(9), 77-81.